

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 208/09-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júna 2009 predbežne prerokoval sťažnosť R. S., T., zastúpeného advokátom JUDr. J. G., T., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 3 To 36/2008 z 9. septembra 2008, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. novembra 2008 doručená sťažnosť R. S., T. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. G., T., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom

Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 To 36/2008 z 9. septembra 2008.

Sťažovateľ svoje neúplné podanie doplnil 22. januára 2009 o príslušnú listinnú dokumentáciu (napadnutý rozsudok krajského súdu z 9. septembra 2008).

Z obsahu sťažnosti a jej prílohy vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 7 T 116/05 zo 6. marca 2006 oslobodený spod obžaloby prokurátora Okresnej prokuratúry Trnava pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 a 2 Trestného zákona platného a účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „Trestný zákon“). Uvedený rozsudok okresného súdu bol uznesením krajského súdu sp. zn. 3 To 45/06 z 27. júna 2006 zrušený a vec bola vrátená okresnému súdu, aby ju znovu prerokoval a rozhodol.

Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 7 T 116/05 z 21. septembra 2006 bol sťažovateľ uznaný za vinného zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 a 2 Trestného zákona a odsúdený k trestu odňatia slobody v trvaní dvanástich mesiacov. Okresný súd zároveň rozhodol o podmieňanom odložení výkonu jeho trestu na skúšobnú dobu v trvaní dvadsiatich štyroch mesiacov, ktorý bol potvrdený uznesením krajského súdu sp. zn. 3 To 103/2006 zo 7. novembra 2006.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) rozsudkom sp. zn. 3 Tdo 29/2007 z 2. apríla 2008 zrušil uznesenie krajského súdu zo 7. novembra 2006 a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 3 To 36/2008 z 9. septembra 2008 zrušil rozsudok okresného súdu sp. zn. 7 T 116/05 z 21. septembra 2006 v celom rozsahu. Uznaný sťažovateľa za vinného zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Trestného zákona a odsúdil ho k trestu odňatia slobody v trvaní ôsmich mesiacov s podmieňaným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní osemnástich mesiacov s tým, že zohľadnil spoluzavinenie poškodeného, ktorý jazdil na bicykli neosvetlený.

Sťažovateľ uviedol, že rozsudok okresného súdu sp. zn 7 T 116/05 z 21. septembra 2006 vychádza z právneho názoru, ktorý vyslovil odvolací krajský súd vo svojom uznesení sp. zn. 3 To 45/2006 z 27. júna 2006, podľa ktorého „*keďže sťažovateľ nereagoval na prekážku, ktorú mu poškodený vytvoril, je jeho vina preukázaná, pretože porušil ustanovenia § 4 ods. 2 a § 15 ods. 1 zák. č. 315/1996 Z. z.*“.

Podľa tvrdenia sťažovateľa „*uvedený právny názor vychádzajúci iba z ustanovení zákona, bez zohľadnenia skutočných príčin nehody a najmä bez akéhokoľvek bližšieho odôvodnenia a vysporiadania sa s dôkazmi a s obranou sťažovateľa, je porušením princípu prezumpcie neviny zaručeného Ústavou Slovenskej republiky i Trestným poriadkom.*

Takýto postup súdu, je možné považovať za postup, v ktorom absentuje zákonné a ústavne konformné odôvodnenie rozhodnutia v zmysle čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.“.

Prijatím právneho záveru o vine sťažovateľa iba s poukázaním na ustanovenia zákona č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pozemných komunikáciách“) by podľa neho znamenalo, „*že vodič vozidla je vždy vinný, dokazovanie nie je potrebné*“.

V predmetnom konaní nebolo podľa sťažovateľa nijako preukázané, že porušil § 4 ods. 2 a § 15 ods. 1 zákona o pozemných komunikáciách.

V sťažnosti sťažovateľ ďalej poukázal na judikatúru najvyššieho súdu, podľa ktorej nemožno od vodiča motorového vozidla vyžadovať, aby pravidelne predvídal okolnosti, ako je porušenie pravidiel cestnej premávky iným účastníkom (napr. R 26/64, R 12/89 a iné). Ďalej poukázal na rozhodnutia najvyššieho súdu týkajúce sa uplatnenia princípu obmedzenej dôvery, ktorý znamená, že vodič sa môže spoliehať na to, že ostatní účastníci dopravy dodržia dopravné predpisy, pokiaľ z konkrétnej situácie nevyplynie obava, že to tak nebude (R 43/68, R 42/88 a iné); na rozhodnutie, podľa ktorého o zavinenie

z nedbanlivosti môže ísť len vtedy, pokiaľ povinnosť a možnosť predvídať porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného Trestným zákonom sú dané súčasne (R 6/1988).

O priebehu skutkového deja trestného činu sťažovateľ tvrdí, že *„kolízii s cyklistom nemohol zabrániť, pretože splýval s vozovkou, nebol osvetlený a nemal funkčné ani zadné odrazové sklíčko a bol to on, kto vyvolal vznik kolíznej situácie.*

Znalec sa vo svojom posudku na strane 11 jasne vyjadril, že sťažovateľ nemal možnosť zabrániť zrážke s neosvetleným cyklistom.“

Podľa sťažovateľa je pritom celkom zjavné, že cyklista porušil práve tie povinnosti, ktorých dodržanie má priamo zabrániť takým situáciám, aká vznikla aj v tomto prípade [v tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na § 56 ods. 1 zákona o pozemných komunikáciách, § 89 ods. 1 písm. b), c), e) až g) vyhlášky Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky č. 116/1997 Z. z. o podmienkach premávky vozidiel na pozemných komunikáciách v znení neskorších predpisov platnej do 28. februára 2005].

Sťažovateľ porušenie označených práv vidí v tom, že *„súd sa nevysporiadal s obranou sťažovateľa a ani sa ňou nezaoberal.*

Z práva na obhajobu vyplýva povinnosť pre súd zaoberať sa podstatnými námietkami obhajoby a svoje stanovisko k nim v odôvodnení svojho rozhodnutia vyložiť.

Prezumpcia nevinu sleduje tiež cieľ dosiahnuť istotu, že páchatel' trestný čin zaviniť.“

Na základe uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal rozhodnutie, v ktorom vysloví, že:

„Rozhodnutím Krajského súdu v Trnave č. k. 3 To 36/2008 zo dňa 9. 9. 2008 v trestnej veci sťažovateľa, došlo k porušeniu ústavného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článkov 8 ods. 2 a 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, k porušeniu práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, k porušeniu práva sťažovateľa podľa článku 50 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky

a v ňom vyjadreného princípu prezumpcie nevinu a ústavného práva na obhajobu podľa článku 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.

Rozhodnutie Krajského súdu v Trnave č. k. 3 To 36/2008 zo dňa 9. 9. 2008 sa zrušuje a vec sa vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade krajského súdu v trestnom konaní) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu

a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 288/05).

Sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 a 3 ústavy a podľa čl. 8 ods. 2 a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 3 To 36/2008 z 9. septembra 2008 vydaným v trestnom konaní vedenom proti nemu ako obžalovanému.

Podstatou jeho námietok bola skutočnosť, že v odvolacom konaní sa krajský súd nevysporiadal s obranou sťažovateľa a ani sa ňou nezaoberal a svoje rozhodnutie v otázke viny a trestu sťažovateľa dostatočne neodôvodnil.

Z obsahu rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 To 36/2008 z 9. septembra 2008 ústavný súd zistil, že krajský súd uznal obžalovaného sťažovateľa za vinného, pretože „*dňa 01. apríla 2003 v čase o 20.06 hod. ako vodič viedol osobné motorové vozidlo zn. Renault Laguna... na ceste III/06118 medzi obcami Zeleneč a Trnava v smere na Trnavu, kde v km 91,8000 sa nevenoval plne vedeniu vozidla a nesledoval situáciu v cestnej premávke a zozadu prednou časťou vozidla narazil do zadného kolesa bicykla vedeného cyklistom J. N., ktorý išiel v pravom jazdnom pruhu po tej istej ceste smerom do Trnavy, ktorý následkom nárazu bol odhodený do čelného skla vozidla zn. Renault Laguna a následne na zem vpravo, mimo komunikáciu, pričom pri náraze utrpel smrteľné zranenia, ktorým na mieste podľahol, čím obvinený R. S. porušil ust. § 4 ods. 2 písm. c) a § 15 ods. 1 zák. NR SR č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, čím spáchal trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Tr. zák.*“.

Z výroku predmetného rozsudku vyplýva, že krajský súd odsúdil sťažovateľa k trestu odňatia slobody v trvaní ôsmich mesiacov s podmieneným odložením výkonu trestu odňatia slobody na skúšobnú dobu v trvaní osemnástich mesiacov.

Poškodenú stranu s nárokom na náhradu škody krajský súd odkázal na konanie vo veciach občianskoprávných.

Ústavný súd po oboznámení sa s rozsudkom krajského súdu konštatoval, že podľa jeho názoru sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami sťažovateľa uvedenými v jeho odvolaní. Nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup krajského súdu, ktorý by nemal oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia naopak vyplýva, že sa zaoberal a vysporiadal s odvolacími dôvodmi sťažovateľa, s ktorými sa čiastočne stotožnil. Nevyhovenie odvolacím dôvodom ako celku, ako ani vyslovenie iného právneho názoru, s ktorým sa sťažovateľ nestotožňuje, nemožno považovať za odmietnutie spravodlivosti a nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa.

S námietkou sťažovateľa súvisiacou s vykonaným dokazovaním sa krajský súd v relevantnej časti namietaného rozsudku vysporiadal takto:

„Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že obžalovaný poprel zavinenie na dopravnej nehode. Na svoju obhajobu uviedol, že cyklistu spozoroval v poslednom okamihu, keď už zrážke zabrániť nemohol. Cyklista bol neosvetlený a nemal žiadne červené odrazové sklo.

Svedkovia, ktorí vo veci vypovedali, a to T. B. a L. B. v priebehu konania s istotou neuviedli, či bol, alebo nebol bicykel poškodeného osvetlený. Vyjadrili sa len, že podľa nich nebol osvetlený, nakoľko by si to museli všimnúť. Naopak svedok V. N., otec poškodeného, uviedol, že bicykel bol v poriadku a bol osvetlený. Keď poškodený od neho odchádzal, videl zapnuté svetlo na bicykli. Ďalšie vyjadrenia svedkov nepriniesli v tejto otázke jednoznačné vysvetlenie.

Znalec In. P. R., ktorý vo veci vypracovával znalecký posudok a bol vypočutý na hlavnom pojednávaní, uvádza alternatívy technických príčin vzniku dopravnej nehody.

Je potrebné uviesť, že krajský súd sa vecou už viackrát zaoberal, pričom aj s poukazom na rozhodnutie NS SR zo dňa 02. 04. 2008 sp. zn. 3 Tdo 29/2007 dospel k záveru, že obžalovaný ako vodič motorového vozidla, s ktorým jazdil kritického dňa po ceste III. triedy za zníženej viditeľnosti, mal počítať s pohybom cyklistov na vozovke jazdiacich v pravom jazdnom pruhu. Otázkou osvetlenia či neosvetlenia bicykla poškodeného

súd vyriešil v prospech obžalovaného, keďže existovali dve proti sebe stojace skupiny dôkazov. Práve pre skutočnosť, že poškodený jazdil s neosvetleným bicyklom, podľa názoru Najvyššieho súdu SR súdy obidvoch inšancií rozhodli na základe nesprávneho právneho posúdenia skutku. Obžalovaný oneskorene reagoval na poškodeného práve preto, že poškodený tiež porušil závažným spôsobom pravidlá cestnej premávky.

Krajský súd preto kvalifikoval konanie obžalovaného ako trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 224 ods. 1 Tr. zák. účinného do 01. 01. 2006.“

V okolnostiach prípadu pri určení druhu a výšky trestu sťažovateľa krajský súd vychádzal „z ustanovení § 23 a § 31 Tr. zák., pričom prihliadol na stupeň nebezpečnosti trestného činu pre spoločnosť, na možnosť nápravy a pomery páchatel'a a uložil obžalovanému trest odňatia slobody v trvaní 8 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov. Uloženie trestu zákazu činnosti nepovažoval vzhľadom na zmenu právnej kvalifikácie v prospech obžalovaného a časový odstup od spáchania skutku za potrebné.“

Ústavný súd v súvislosti s citovaným konštatuje, že v rozsudku krajského súdu nemožno ustáliť prvky arbitrárnosti, ktoré by spočívali v sťažovateľom namietanom porušení jeho práv v trestnom konaní a v nedostatočnom či nesprávnom vysporiadaní sa krajského súdu s odvolacími dôvodmi sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu z 21. septembra 2006.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že v odvolacom konaní neboli vykonané ďalšie dôkazy, ústavný súd poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej čl. 6 ods. 1 dohovoru zaručuje síce právo na spravodlivý proces, neupravuje však prípustnosť dôkazov alebo ich hodnotenie (A. B. v. Slovenská republika, rozsudok zo 4. marca 2003 a v ňom odkaz na ďalšiu judikatúru).

Aj podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu nie je súčasťou práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru povinnosť vykonať dôkazy označené účastníkmi konania (I. ÚS 75/96, II. ÚS 153/03). Procesný princíp voľného hodnotenia dôkazov v spojení so zásadou

procesnej ekonomiky dovoľuje súdu vykonať len tie dôkazy, ktoré podľa jeho uváženia vedú k rozhodnutiu vo veci samej (napr. II. ÚS 218/00, IV. ÚS 182/04).

V okolnostiach prípadu treba zdôrazniť, že krajský súd napadnutým rozsudkom zmenil právnu kvalifikáciu skutku v prospech sťažovateľa, uznal čiastočnú dôvodnosť jeho odvolania, keď predtým už vo veci za účelom vykonania a spoľahlivého zhodnotenia dôkazov (ako bezpečného základu pre skutkové zistenia a pre záver o vine resp. nevine obžalovaného) pôvodné rozsudky okresného súdu zo 6. marca 2006 a z 21. septembra 2006 zrušil, a vo veci rozhodoval aj najvyšší súd ako súd dovolací, ktorého právne závery (o tom, že sťažovateľ oneskorene reagoval na poškodeného práve preto, že poškodený tiež porušil závažným spôsobom pravidlá cestnej premávky) si krajský súd v plnom rozsahu osvojil. Aj z tohto dôvodu mohol opodstatnene krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku sp. zn. 3 To 36/2008 z 9. septembra 2008 konštatovať, že zákonom predpísaným spôsobom preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým sťažovateľ podal odvolanie i správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku, vrátane preverenia sťažovateľových obhajobných tvrdení.

So zreteľom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že z predloženej sťažnosti ani z napadnutého rozhodnutia krajského súdu nevyplýva nič, čo by svedčilo o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti záverov vyvodených označeným všeobecným súdom, a teda o porušení základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ako ani jeho základných práv podľa čl. 50 ods. 2 a 3 ústavy (čl. 8 ods. 2 listiny).

Pokiaľ teda ide o námietky, ktoré sťažovateľ opísal vo svojej sťažnosti ako ťažiskové, a síce porušenie práva na spravodlivé súdne konanie postupom krajského súdu, ústavný súd vzhľadom na uvedené konštatovanie pripomína, že podľa konštantnej judikatúry nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležité zistený skutkový stav a aké

skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS. 13/00, I. ÚS 17/01).

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje tiež na to, že obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02).

Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľa už nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2009